

Nr 5.

Av herr **Nilsson, Johan**, i Malmö, om reduktion av övnings-
tiden för värnpliktiga av 1919 års klass.

På grund av en lång, alltjämt fortfarande kris befinna sig statens finanser i ett synnerligen prekärt läge. Besparingar äro därför behövlige på alla områden. I syfte att i någon mån lätta på det ekonomiska trycket framlade också Kungl. Maj:t vid innevarande års lagtima riksdag en proposition med förslag till lag om ändrad utbildningstid för vissa värnpliktiga av 1919 års klass m. m., vilken proposition dock avslogs. I en med nr 9 betecknad proposition har Kungl. Maj:t nu återkommit med samma förslag.

Om det emellertid på något område kan göras besparingar, så är det också på utgifterna till försvaret. Med det fruktansvärda krig, världen måst underkasta sig, tyckas krigsivrarna vara nöjda. Nya krig synas därför icke vara tänkbara, åtminstone ej på en lång tid framåt, för vårt land i varje fall mindre än för en del andra länder. Under sådana omständigheter synas mig de besparingar, som skulle följa på ett antagande av den föreliggande propositionen, bli alldeles för obetydliga. Det militära läget synes medgiva åtskilligt längre gående besparingar.

I omnämnda proposition föreslår Kungl. Maj:t bland annat, att första övningstiden för fotfolket reduceras från 250 dagar till 120 dagar, för trängen i egentlig trängtjänst och sjukbärartjänst från 150 till 120, för trängen i egentlig sjukvårdstjänst från 180 till 150 samt för intendenturtrupperna från 210 till 180 dagar, en enligt min mening alltför oväsentlig reduktion. Utan men för försvaret kan man utan tvivel gå åtskilligt längre.

För icke länge sedan ansågo de sakkunniga på det militära området, att det kunde utbildas ett jämförelsevis gott soldatmaterial på väsentligt kortare övningstid, nämligen på en under 2 år uttagen tid om tillsammans 90 dagar. Då härordningen med denna övningstid vid urtima riksdagen 1892 antogs, höjdes från vissa håll starka röster på en härord-

ning med betydligt längre övningstid. Dåvarande krigsministern, framlidne friherre Rappe, ansåg emellertid trots detta en sådan övningstid vara tillräcklig. Enligt det protokoll den 21 november 1892 från första kammaren, där frågan liksom i andra kammaren samma dag behandlades och avgjordes, framhöll han bland annat nödvändigheten av »att alla erhålla så pass övning, att alla kunna skjuta och marschera, utan vilket ingen kan uppträda mot en fiende». Därpå fortsatte han: »Det är just därpå dessa 90 dagars övning gå ut. Dessa 90 dagar äro en ganska kort tid, och ingen kan livligare än jag önska, att den kunde blivit längre. Men den är dock tillräcklig för att dessa allmänna förberedande färdigheter kunna bibringas alla.»

Kunde sålunda dessa 90 dagars övningstid, som då utgjorde hela utbildningstiden, räcka för att skapa ett tillfredsställande soldatmaterial, så kan samma antal dagar i ett särskilt fall och endast för ett år utgöra tillräckligt lång övningstid, så mycket mera som de därpå följande årliga repetitionsövningarna därmed icke skola indragas. Och denna reducering av övningstiden till 90 dagar bör icke allenast kunna omfatta de av Kungl. Maj:t föreslagna vapenslagen utan även marinen och specialvapnen.

Chefen för generalstaben har i sitt utlåtande till propositionen 410 vid årets lagtima riksdag anmärkt mot att övningstiden förkortas för det vapenslag, fotfolket, för vilket enligt hans mening minst av alla övnings-tiden tillåter en minskning. Han framhåller bland annat, att om man av statsfinansiella skäl behöver reducera övningstiden för fotfolket, »så borde indragningen likformigt träffa såväl marinen som specialvapnen vid hären», alltså en mindre men lika reducering av övningstiden för värnpliktiga vid alla vapenslag. »Den största svårigheten härvid synes mig», säger generalstabschefen vidare, »ligga i hästskötseln vid härens specialvapen. Vid trängen har dock lagförslaget ansett sig kunna övervinna denna. Frågans lösning torde även underlättas därav, att avvecklingen av det stora antalet övertaliga hästar väl nu ej lärer kunna dröja länge.»

Och även om resultatet av utbildningen på den kortare övningstiden av 90 dagar icke skulle bli detsamma som nu, kan under alla omständigheter ingenting värre inträffa än det, att *endast en årsklass* kan bli något sämre utbildad än de andra, med vilka försvaret har att räkna. Den ombeväpning, grundad på nytillkommen utbildningsmateriel, som chefen för generalstaben i sitt utlåtande till propositionen nr 9 nu anser nödig med hänsyn till i kriget vunna erfarenheter, blir dock i alla fall icke möjlig att införa till 1920.

Med en reducering av övningstiden till 90 dagar för alla vapenslag kunde staten vinna en icke oväsentlig minskning av utgifterna till för-

svaret under 1920. Därtill kunde ett extra tillskott av arbetskraft tillföras landets produktion, som den på grund av mindre gynnsamma förhållanden så väl kan vara i behov av. Den provisoriska karaktär, som Kungl. Maj:t vill giva lagförslaget, behöver genom en långt gående reduktion av övningstiden icke därmed borttagas, lika litet som den kan anses föregripa den utredning, efter vars linjer det framtida försvaret med hänsyn till ändrade förhållanden efter freden skall läggas.

Med stöd av vad jag sålunda anfört, tillåter jag mig hemställa:

att riksdagen måtte besluta att reducera övningstiden för alla kategorier värnpliktiga av 1919 års klass, tillhörande härens och marinens olika vapenslag, till 90 dagar; samt

att de värnpliktiga av samma årsklass, som annars skulle fullgjort sin värnplikt i en sammanhängande längre tjänstgöring, må anses ha fullgjort denna med den sålunda reducerade övningstiden för 1920.

Stockholm den 14 augusti 1919.

Joh. Nilsson.

Malmö.